

MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2024

(2nd Year, 3rd Semester)

SANSKRIT

COURSE : XV/E

( Aśokan Inscriptions )

Time : Two Hours

Full Marks : 30

*The figure in the margin indicates full marks.*

1. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु पञ्च सुरगिरा देवनागरीलिप्या समाधेयाः।

5×1=5

(क) द्वादशमुख्यगिरिशासने 'इस्त्रिधियक्षमहमत्र' 'व्रचभूमिक' चेति शब्दद्वयेन केषां निर्देशः ?

(ख) डिओडोरासप्रणीतस्य ग्रन्थस्य नाम किम् ? तस्य ग्रन्थस्य संभाव्यः कालः प्रदीयताम्।

(ग) अर्थो प्रदेशौ। अवहसि, निपिस्त

(घ) कस्मिन् अभिषेकवर्षे देवानां प्रियेण प्रियदर्शिना धर्ममहामात्राः नियुक्ताः ? तस्य कालस्य ख्रष्टपूर्वाब्दे परिणमनं कार्यम्।

( 2 )

- (ङ) अशोकप्रचारिताः द्विभाषिकलेखाः केषु स्थानेषु उपलभ्यन्ते ?  
 (च) सार्वार्द्धिः (सलवटि) का ? किमस्ति सार्वर्द्धिः मूलम् ?

2. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु पञ्च समाधेयाः। 5×5=25

(क) अशोकप्रचारितगौणशासनानाम्यो कथं भिद्यन्ते ?

लुम्बिनीलेखस्य माहोत्सवं विचार्यताम्। अस्मिन् लेखे

उल्लिखितम् 'अठभानिधे' इति पदं द्वयारिफल्कमहोदयद्विदेशा

व्याख्यातव्यम्। 1+2+2

(ख) पञ्चममुखस्तरम्भशासनानुसारं देवानां प्रियेण प्रियदर्शिना केषां

प्राणिनां वधः पूर्णतया प्रतिषिद्धः ? गवां निर्लक्षणाविषये केषु

दिवसेषु निषेध आरोपितः ? केषु दिवसेषु मत्स्यानां वधविषये

निषिद्धौ ? कथं वा अशोकन एतादृशी नीतिः गृहीता इत्यनुमीयते ?

1½+1½+1+1

(ग) नवममुख्यागिरिशासनोक्तं 'धूम-मगले' इति पदमधिर्कृत्य

आलोचना कार्या। अशोकन प्रवर्तितो धूमः (धूम, धूम)

बौद्धधर्ममात्रानुसारी न वेति स्यूक्तिकं विचार्यताम्। 3+2

(घ) त्रयोदशमुख्यागिरिशासनानुसारं केषु नृपेषु केषु स्थानेषु च

धर्मविवयः प्रचलितोऽशोकन ? तेषां परिचयः समाम्बतो

प्रदीयताम्। अटवीवासिनः प्रति तस्य नृपस्य कीदृशी वार्ता

उपलभ्यते अत्र ? अस्मिन् लेखे उल्लिखिते 'अपवृद्धे' इति

पदविषये चर्चा करणीया। 2½+1+1½

SANS-209 [ Continued ]

( 3 )

- (ङ) चतुर्थमुखस्तरम्भशासनानुसारं कस्मिन् अभिषेकवर्षे अशोकन

गुप्त्यते ? राजप्रशासने रज्जुकानां कीदृशी भूमिकासीते ?

(च) सप्रसंगं व्याख्या कार्या। 2½+2½

सकले अपपरिषवे असः

सबलले सातिरेके यं सुमि संवे उपाते।

\*\*\*

SANS-209 XX23(071)—68

MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2024

(2nd Year, 3rd Semester)

SANSKRIT

COURSE : XV/E

( Aśokan Inscriptions )

Time : Two Hours

Full Marks : 30

*The figure in the margin indicates full marks.*

1. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु पञ्च सुरगिरा देवनागरीलिप्या समाधेयाः।

5×1=5

(क) द्वादशमुख्यगिरिशासने 'इस्त्रिधियक्षमहमत्र' 'व्रचभूमिक' चेति शब्दद्वयेन केषां निर्देशः ?

(ख) डिओडोरासप्रणीतस्य ग्रन्थस्य नाम किम् ? तस्य ग्रन्थस्य संभाव्यः कालः प्रदीयताम्।

(ग) अर्थो प्रदेशौ। अवहसि, निपिस्त

(घ) कस्मिन् अभिषेकवर्षे देवानां प्रियेण प्रियदर्शिना धर्ममहामात्राः नियुक्ताः ? तस्य कालस्य ख्रिष्टपूर्वाब्दे परिणमनं कार्यम्।

( 2 )

- (ङ) अशोकप्रचारिताः द्विभाषिकलेखाः केषु स्थानेषु उपलभ्यन्ते ?  
 (च) सार्वार्द्धिः (सलवटि) का ? किमस्ति सार्वर्द्धिः मूलम् ?

2. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु पञ्च समाधेयाः। 5×5=25

(क) अशोकप्रचारितगौणशासनानाम्नि मुख्यासनानाम्यो कथं भिद्यन्ते ?

लुम्बिनीलेखस्य माहोत्सवं विचार्यताम्। अस्मिन् लेखे

उल्लिखितम् 'अठभानिधे' इति पदं द्वयारिफल्कमहोदयदिश्या

व्याख्यातव्यम्। 1+2+2

(ख) पञ्चमुखस्तरभूषणसमनस्यारं देवानां प्रियेण प्रियदर्शिना केषां

प्रणिनां वधः पूर्णतया प्रतिषिद्धः ? गवां निर्लक्षणाविषये केषु

दिवसेषु निषेध आरोपितः ? केषु दिवसेषु मत्स्यानां वधविषये

निषिद्धौ ? कथं वा अशोकेन एतादृशी नीतिः गृहीता इत्यनुमीयते ?

1½+1½+1+1

(ग) नवमुख्यगिरिशालासनात्कं 'धूम-मगले' इति पदमधिकृत्य

आलोचना कार्या। अशोकन प्रवर्तितो धर्मः (धूम, धूम)

बौद्धधर्ममात्रानुसारी न वेति स्यूक्तिकं विचार्यताम्। 3+2

(घ) त्रयोदशमुख्यगिरिशालासमनस्यारं केषु नृपेषु केषु स्थानेषु च

धर्मविवयः प्रचलितोऽशोकेन ? तेषां परिचयः समाम्बतो

प्रदीयताम्। अटवीवासिनः प्रति तस्य नृपस्य कीदृशी वार्ता

उपलभ्यते अत्र ? अस्मिन् लेखे उल्लिखिते 'अपवृद्धे' इति

पदविषये चर्चा करणीया। 2½+1+1½

SANS-209 [ Continued ]

( 3 )

- (ङ) चतुर्मुखस्तरभूषणसमनस्यारं कस्मिन् अभिषेकवर्षे अशोकेन  
 लेख्योऽयं प्रचारितः ? अस्मिन् लेखे रज्जकाः केन सह कथं  
 गृह्यन्ते ? राजप्रशासने रज्जकानां कीदृशी भूमिकासीते ?

½+1+3½

(च) सप्रसंगं व्याख्या कार्या। 2½+2½

सकले अपपरिषवे असः

सबलले सातिरेके यं सुमि संवे उपाते।

\*\*\*

SANS-209 XX23(071)—68